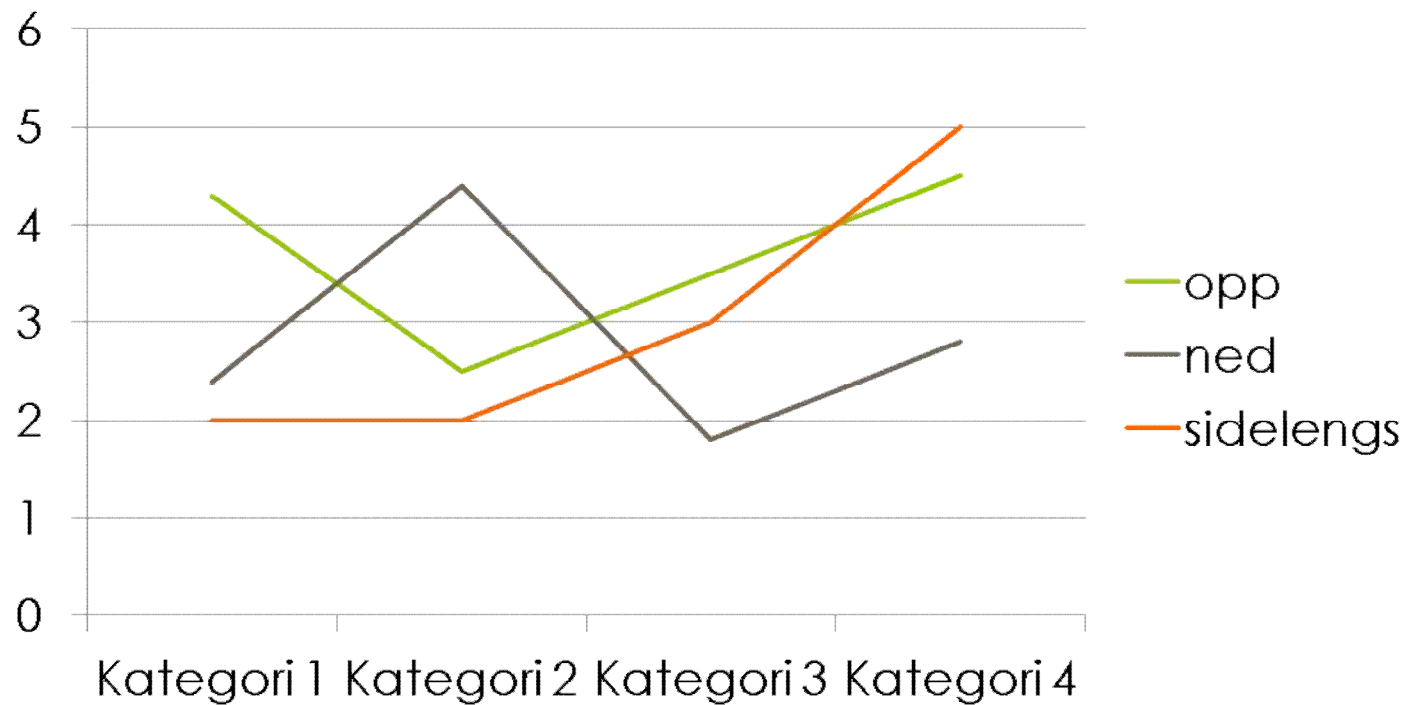

Biologisk sett utgjør helheten av alle mennesker en art. Denne har av Linné fått det vitenskapelige navnet *Homo sapiens* (latin: det tenkende mennesket).

Blir ofte presentert slik:

Uansett metode:

- > Tru
- > Håp

Livskvalitet

- › Ikke å leve godt i systemet eller lære å mestre det
- › Livet foregår ikke i systemet, man skal hjelpes til å mestre selve livet.

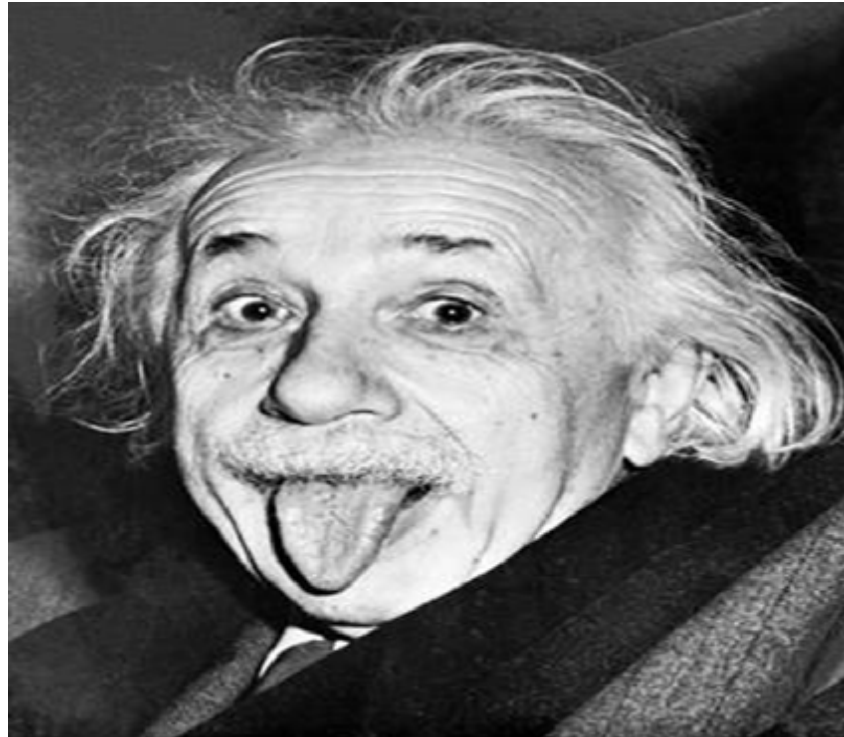
Bruker som viktigste aktør

- › Brukermedvirkning gir fordeler for alle
- › Pårørende, en samarbeidspartner
- › Barn som pårørende skal ivaretaes utfra egne behov

Resurssvak/resursstekt

Resurssvak/resurssterk

Lokalt psykisk helsearbeids viktigste faktorer

- › Dårlig levekår øker risikoen
- › Recovery «å komme seg» handler om å få et godt liv

Recovery

Everyone is a genius. But if you judge a fish on its ability to climb a tree, it will live its whole life believing that it is stupid.

-A Einstein

«Å komme seg»

- Jeg bygger på mine egne ressurser
- Jeg definerer selv mine mål for livet og den neste timen
- Jeg tar mine egne beslutninger
- Jeg tar ansvar for meg selv
- Jeg aksepterer hvor jeg er akkurat nå og går videre

- Jeg husker hvem jeg er: det er bare jeg som vet hvem jeg er. Noen ganger forsvinner jeg i de andres definisjoner, i «systemet»:
- å komme seg forutsetter at jeg tar den reisen inn i meg selv og erkjenner og løfter fram det mennesket jeg innerst inne er
- Jeg legger bak meg det jeg ikke vil ha med meg videre. Jeg ber om tilgivelse, og jeg tilgir meg selv.
- Jeg er takknemlig for livet og de mulighetene jeg har foran meg.

Gode levekår og helsefremmende tjenester

- › Beskyttelsesfaktorer er utdanning, inntekt, sosial støtte og utvikle mestring
- › Å være i ordinært arbeid er både et mål og et middel

Likemann.....

- Når akademikere skal presentere «Norsk» Recovery har de en tendens til å hoppe over likemannsarbeid.
- Da er det IKKE Recovery

Recovery

- › Det som er «godt nok» i dag, er ikke «godt nok» i morgen-

Tilrettelegging av tjenester

- › Tidlig intervensjon bør være normen.
- › Tre hovedforløp
 - › Mindre kortvarige problemer
 - › Kortvarige alvorlige og langvarig mildere lidelser
 - › Alvorlige langvarige problemer/lidelser

Tilnæringsmåter

- › Fellesfaktorer påvirker behandlingsresultatet.
- › Relasjon, tid og tilgjengelighet

Tjenester og aktører i lokale psykisk helsearbeid og rusarbeid

- › Mange aktører
 - › Flerfaglige tilnærminger
 - › Sviktende kunnskap om hverandres tjenester kan ha betydning for forsvarligheten i tjenesteyting for den enkelte

Samhandling for et helhetlig og koordinert tjenestetilbud

- › Samhandling er et felles ansvar
- › Grensen mellom kommunal behandling og spesialisert behandling er ikke alltid skarpt og entydig

Livskvalitet

- › Å finne nye å bedre måter å takle de utfordringer livet gir oss
- › Det er recovery
- › Livskvalitet er ikke statisk, den er dynamisk

Bru